

UZASADNIENIE

J. P. został oskarżony o to, że w dniu 13 września 2010 r. w Z., woj. (...), będąc odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy jako właściciel firmy (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe, nie dopełnił wynikających stąd obowiązków w ten sposób, że nie dostosował maszyny włókienniczej-rozwłóknarki marki P.-F. A. do minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie jej użytkowania i zaniechał wyposażenia tej maszyny w osłonę strefy niebezpiecznej wałków wejściowych, czym naraził pracownika D. N. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w wyniku czego nieumyślnie spowodował u niego ranę szarpaną powierzchni grzbietowej śródreżca prawego z ubytkiem skóry i urazową amputacją palca II na poziomie paliczka podstawowego, złamania otwartego wieloodłamowego paliczka środkowego i podstawowego palca III z ubytkiem kości i uszkodzeniem ścięgna prostownika palca III, tj. obrażenia, które naruszyły czynności narządów ciała na okres powyżej siedmiu dni,

tj. o czyn z art. 220 § 1 k.k. i art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 roku, w sprawie o sygn. akt II K 344/11, Sąd Rejonowy w Zgierzu:

1) przyjmując, iż oskarżony J. P. dopuścił się dokonania zarzucanego mu czynu wypełniającego dyspozycję art. 220 § 1 k.k. i art. 157 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec J. P. na okres 2 lat próby;

2) na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonego J. P. na rzecz pokrzywdzonego D. N. nawiązkę w kwocie 5.000 złotych;

3) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.010,40 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego D. N., na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym – nawiązce na niekorzyść oskarżonego.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego D. N. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażącą niewspółmierność środka karnego poprzez orzeczenie nawiązki w wysokości jedynie 5.000 zł, w sytuacji gdy pokrzywdzony w wyniku wypadku doznał obrażeń ciała w postaci rany szarpanej powierzchni grzbietowej śródreżca prawego z ubytkiem skóry i urazową amputacją palca II na poziomie paliczka podstawowego, otwartego i wieloodłamowego złamania środkowego i podstawowego palca III z ubytkiem kości i uszkodzeniem ścięgna prostownika palca III, ZUS orzekł u niego 24 % stałego uszczerbku na zdrowiu, a amputacja II palca prawej ręki i praktyczna bezużyteczność palca III skutkuje stałym i nieodwracalnym ograniczeniem w życiu zarówno zawodowym jak i prywatnym u tak młodej osoby jaką jest pokrzywdzony.

W konkluzji apelacji pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego D. N., na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 2 i zasądzenie od oskarżonego J. P. na rzecz D. N. łącznie kwoty 25.000 złotych tytułem nawiązki.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego D. N. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przeprowadzając kontrolę instancyjną przedmiotowej sprawy należało stwierdzić, że sąd rejonowy w sposób rzetelny i kompetentny zebrał materiał dowodowy, wnikliwie go rozważył, a stanowisko swoje wszechstronnie i wyczerpująco uzasadnił.

Ustalenia faktyczne dokonane przez sąd meriti mieszczą się w ramach swobodnej oceny dowodów i pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k. Zostały one bowiem poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy, stanowiły wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego oraz były logicznie i wyczerpująco, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, uargumentowane w pisemnych motywach wyroku, nie były nadto kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd rejonowy przeprowadził szczegółową analizę zgromadzonych dowodów odnosząc się do okoliczności mogących stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Precyzyjnie wskazał też na przesłanki dokonanej oceny dowodów. Tok rozumowania sądu rejonowego przedstawiony w pisemnych motywach wyroku jest czytelny i poprawny logicznie, nie zawiera sprzeczności i dwuznaczności, a wywiedzione wnioski oparte zostały w całości na wynikających z materiału dowodowego przesłankach.

Sąd meriti w sposób wnikliwy i rzetelny rozważył wszystkie okoliczności niniejszej sprawy zwłaszcza zaś okoliczności łagodzące i obciążające mające wpływ na rozmiar odpowiedzialności karnej i zdecydował o warunkowym umorzeniu postępowania karnego w stosunku do oskarżonego J. P. oraz orzeczeniu nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 5.000 zł, który to środek w ocenie sądu odwoławczego nie nosi znamion rażąco niewspółmiernie łagodnego w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

W utrwalonym orzecznictwie wskazuje się, że „rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica (dysproporcja) pomiędzy sumą kar zasadniczych i środków karnych orzeczonych przez sąd pierwszej instancji a karą jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 53 k.k. Ma to miejsce zatem wówczas, gdy orzeczona kara nie uwzględnia należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie jej społecznego oddziaływania i celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do skazanego. Praktycznie zachodzi zaś wtedy, gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy - innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 września 2010 roku, sygn. akt II AKa 266/10, opubl. LEX nr 686862).

Kontrola instancyjna skarżonego rozstrzygnięcia pozwoliła natomiast na stwierdzenie, iż w niniejszej sprawie sąd pierwszej instancji kierował się i w pełni uwzględnił zasady i dyrektywy sędziowskiego wymiaru kary określone w art. 53 k.k., nie naruszając przy tym granic swobodnego uznania sędziowskiego. Sąd meriti w sposób właściwy uzasadnił swój pogląd dotyczący prawidłowej reakcji karnej na popełnione przez oskarżonego przestępstwo.

Wskazać należy, iż orzekana na podstawie art. 67 § 3 k.k. nawiązka w wyroku warunkowo umarzającym postępowanie jest środkiem penalnym, co oznacza, iż jej orzekanie musi per se opierać się na innych zasadach, aniżeli w postępowaniu cywilnym. Oczywiście przepisy postępowania cywilnego mogą okazać się pomocne przy ustalaniu jej wysokości, ale nie mogą być jedyną podstawą jej wymierzenia. W orzecznictwie nie przyjęto jednoznacznego poglądu co do jej charakteru – czy ma pełnić funkcję jedynie kompensacyjną, czy jedynie represyjną, czy mieszaną. Jednakże w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 129/06, której tezy w pełni podziela sąd odwoławczy, wskazano, iż „należy zwrócić uwagę na zasadnicze cele karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody i nawiązki (art. 46 k.k.). Środki te stanowią instrumenty reakcji karnej, mają charakter przede wszystkim penalny i uważane są za kary szczególne. Przy ich wymierzaniu decydujące znaczenie mają podstawy i zasady wymiaru kary wynikające z przepisów prawa karnego. Przepisy te, a nie przepisy prawa cywilnego mają zatem zasadnicze zastosowanie w zakresie rozstrzygnięcia przez sąd karny o nawiązce na rzecz osób pokrzywdzonych jako instytucji prawa karnego. Ponadto sąd bierze pod uwagę zasady działania prawa karnego i osiągnięcie odpowiednich celów, jakie

wiążą się ze stosowaniem środków reakcji karnej. Chodzi tu przede wszystkim o osiągnięcie nie tylko celów natury kompensacyjnej, ale przede wszystkim celów represyjnych i prewencyjnych. Taka jurydyczna funkcja orzekanych środków karnych pozostaje widoczna zwłaszcza wówczas, gdy przy określaniu wymiaru kary lub wyborze środka karnego sąd uwzględnia sytuację prawną skazanego (ubezpieczonego), która w zasadzie nie jest brana pod uwagę w razie orzekania przez sąd cywilny o obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za krzywdę” (opubl. LEX nr 204956).

W ocenie sądu odwoławczego, orzeczona przez sąd rejonowy nawiązka na rzecz pokrzywdzonego D. N. w kwocie 5.000 złotych jest prawidłową reakcją karnoprawną na popełniony przez oskarżonego czyn przestępczy, co do którego sąd ten warunkowo umorzył postępowanie karne. Ustalenie rozmiaru wyrządzonej pokrzywdzonemu krzywdy, wiążące się z koniecznością przeprowadzenia postępowania o charakterze cywilnym, prowadziłyby do nadmiernego wydłużenia postępowania karnego. Bowiem to w postępowaniu cywilnym sąd ma możliwość rozważenia wszystkich okoliczności, które nie mają wpływu na rozmiar represji karnej, a związane są np. z koniecznością miarkowania odszkodowania. Nie ma w niniejszej sprawie przeszkód – mimo orzeczenia nawiązki – do dochodzenia roszczeń od oskarżonego J. P. przez pokrzywdzonego D. N. na drodze cywilnej. Proces karny nie służy dochodzeniu odszkodowania, dla tego celu przeprowadza się bowiem postępowanie o stricte cywilnym charakterze. Zgodnie z treścią art. 2 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. postępowanie karne ma na celu uwzględnienie prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności oraz rozstrzygnięcie sprawy w rozsądnym terminie. Poprzez orzeczenie nawiązki na rzecz pokrzywdzonego prawnie chroniony interes pokrzywdzonego został uszanowany. Jednocześnie próba prowadzenia postępowania w kierunku wykazania wysokości poniesionej szkody oraz oszacowania wartości doznanej krzywdy niewątpliwie wydłużyłyby zbędnie postępowanie, sprzeciwiając się jednemu z naczelných jego celów jakim jest osądzenie sprawy w rozsądnym terminie. Tym bardziej, że orzeczenie nawiązki w kwocie 5.000 złotych nie zamyka pokrzywdzonemu drogi do dochodzenia dalszych roszczeń na drodze cywilnoprawnej. W ocenie sądu odwoławczego kwota zasądzona przez sąd meriti jest zatem prawidłowa i w pełni uwzględnia dyrektywy sędziowskiego wymiaru kary.

Mając zatem powyższe na względzie należy uznać, że orzeczony wobec oskarżonego przez sąd pierwszej instancji środek karny w postaci nawiązki w kwocie 5.000 złotych za przypisane mu w wyroku warunkowo umarżającym postępowanie karne przestępstwo nie nosi znamion rażąco niewspółmiernie łagodnego w rozumieniu przepisu art. 438 pkt 4 k.p.k.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając wniesioną przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego apelację za niezasadną.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy w Łodzi, z uwagi na wniosek obrońcy oskarżonego zgłoszony na rozprawie odwoławczej w dniu 29 czerwca 2016 roku, zasądził od oskarżyciela posiłkowego D. N. na rzecz oskarżonego J. P. kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu przed sądem drugiej instancji.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględniając zasadę słuszności zwolnił oskarżyciela posiłkowego D. N. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, mając na względzie, iż jest on osobą pokrzywdzoną w niniejszej sprawie, która poniosła znaczną szkodę na osobie wskutek zaistniałego wypadku przy pracy.